

(NAAC ACCREDITED)

।। अंतरी पेटवू ज्ञानज्योत

**NORTH MAHARASHTRA UNIVERSITY,
JALGAON**

**SYLLABUS FOR T.Y.B.A.
SEMESTER PATTERN**

POLITICAL SCIENCE

&

PUBLIC ADMINISTRATION

(WITH EFFECT FROM JUNE 2015)

North Maharashtra University, Jalgaon
Syllabus for T. Y. B. A. (Semester Pattern)

**POLITICAL SCIENCE &
PUBLIC ADMINISTRATION**

(With Effect from June 2015)

Total Marks-40

Periods - 52

For Political Science (Semester V)

POL 351 (A - G3)	Personnel Administration and Management
Optional Paper	
POL 351 (B - G3)	Thought of Dr.B.R.Ambedkar
POL 352 (SPL - 3)	Western Political Thought
POL 353 (SPL - 4)	Modern Political Analysis

For Political science (semester VI)

POL 361 (A - G3)	Personnel Administration and Management
Optional Paper	
POL 361 (B - G3)	Thought of Dr.B.R.Ambedkar
POL 362 (SPL - 3)	Western Political Thought
POL 363 (SPL - 4)	Modern Political Analysis

North Maharashtra University, Jalgaon
Syllabus for T. Y. B. A. (Semester Pattern)

**POLITICAL SCIENCE &
PUBLIC ADMINISTRATION**

(With Effect from June 2015)

Total Marks-40

Periods - 52

FOR POLITICAL SCIENCE

Old Syllabus (With Effect from June 2012)	New Syllabus Semester V (With Effect from June 2015)
General Paper III POL (G-3) Western Political Thought	<u>Semester V Pol. 351 (A) (G-3)</u> General Paper III POL (G-3) Personnel Administration and Management
Optional Paper General Paper-III POL (G-3) Thought of Dr.B.R.Ambedkar	<u>Semester V Pol. 351 (B) (G-3)</u> General Paper-III POL (G-3) Thought of Dr.B.R.Ambedkar
Special Paper-III POL (S-3) Personnel Administration and Management	<u>Semester V Pol. 352 (S-3)</u> Special Paper-III POL (S-3) Western Political Thought
Special Paper- IV POL (S-4) Modern Political Analysis	<u>Semester V Pol. 353 (S-4)</u> Special Paper- IV POL (S-4) Modern Political Analysis

FOR POLITICAL SCIENCE

Old Syllabus (With Effect from June 2012)	New Syllabus Semester VI (With Effect from June 2015)
General Paper III POL (G-3) Western Political Thought	<u>Semester VI Pol. 361 (A) (G-3)</u> General Paper III POL (G-3) Personnel Administration and Management
Optional Paper General Paper-III POL (G-3) Thought of Dr.B.R.Ambedkar	<u>Semester VI Pol. 361 (B) (G-3)</u> General Paper-III POL (G-3) Thought of Dr.B.R.Ambedkar
Special Paper-III POL (S-3) Personnel Administration and Management	<u>Semester VI Pol. 362 (S-3)</u> Special Paper-III POL (S-3) Western Political Thought
Special Paper- IV POL (S-4) Modern Political Analysis	<u>Semester VI Pol. 363 (S-4)</u> Special Paper- IV POL (S-4) Modern Political Analysis

NORTH MAHARASHTRA UNIVERSITY, JALGAON

Syllabus for T. Y. B. A. (Semester Pattern)

Public Administration

(With Effect from June 2015)

Total Marks-40

Periods - 52

For Public Administration (Semester V)

General Paper PUB 351 (G2)	Principals of Public Administration
Special Paper PUB 352 (SPL - III)	Financial Administration in India
Special Paper PUB 353 (SPL - IV)	Managing Administration

For Public Administration (Semester VI)

General Paper PUB 361 (G2)	Principals of Public Administration
Special Paper PUB 362 (SPL - III)	Financial Administration in India
Special Paper PUB 363 (SPL - IV)	Managing Administration

NORTH MAHARASHTRA UNIVERSITY, JALGAON

Syllabus for T. Y. B. A. (Semester Pattern)

Public Administration

(With Effect from June 2015)

Total Marks-40

Periods - 52

For Public Administration

Old Syllabus Semester V (With Effect from June 2012)	New Syllabus Semester V (With Effect from June 2015)
General Paper <u>PUB. 351 (G-3)</u> Basic Elements of Public Administration	General Paper <u>PUB. 351(A) (G-3)</u> Principals of Public Administration
Special Paper <u>PUB. 352 (S-3)</u> Financial Administration in India	Special Paper <u>PUB. 352 (S-3)</u> Financial Administration in India
Special Paper <u>PUB. 353 (S-4)</u> Managing Administration in India	Special Paper <u>PUB. 353 (S-4)</u> Managing Administration

NORTH MAHARASHTRA UNIVERSITY, JALGAON

Syllabus for T. Y. B. A. (Semester Pattern)

Public Administration

(With Effect from June 2015)

Total Marks-40

Periods - 52

For Public Administration

Old Syllabus Semester VI (With Effect from June 2012)	New Syllabus Semester VI (With Effect from June 2015)
General Paper <u>PUB. 361 (G-3)</u> Basic Elements of Public Administration	General Paper <u>PUB. 361 (G-3)</u> Principals of Public Administration
Special Paper <u>PUB. 362 (S-3)</u> Financial Administration in India	Special Paper <u>PUB. 362 (S-3)</u> Financial Administration in India
Special Paper <u>PUB. 363 (S-4)</u> Managing Administration in India	Special Paper <u>PUB. 363 (S-4)</u> Managing Administration

North Maharashtra University, Jalgaon
Syllabus for T.Y.B.A. (Semester Pattern)
POLITICAL SCIENCE (Semester V)
POL - 351 (A-G-3) Personnel Administration and Management
 (With Effect from June 2015)

Total Marks - 40

Periods - 52

<u>Semester V</u>	Periods	Marks
1) Personnel Administration:- a) Meaning & Significance b) Characteristics of Civil Services c) Functions of Civil Services d) Personnel Recruitment 1) Meaning, & Importance 2) Methods of Recruitment a) Direct Recruitment b) Indirect Recruitment (Promotion) 3) Methods of Determining Qualification. 1. Written Test 2. Interview 3. Performance Test 4. Psychological Test 5. Physical Test	13	10
2) Training:- a) Meaning, Importance and Objectives of Training b) Types of Training 1. Formal Training 2. Informal Training i). Pre-entry Training-Apprentice, Internship ii). Post-entry Training- iii). In-service Training-Orientation, Refresher c) Methods of Training d) Training in India for Civil Servants	13	10

3) Employer-Employee Relation:- 13 10

- a) Right to Association, Right to Strike
- b) Machinery for Negotiations
- c) Administrative Tribunals
- d) Retirement-Purpose, Kinds, Benefits
- e) Political Neutrality, Code of Conduct.
- f) Reservation Policy

4) Administrative Accountability:- 13 10

- a) Concept of Administrative Accountability
- b) Control of Legislative on Administration
- c) Control of Executive on Administration
- d) Control of judiciary on Administration and Ways of Judiciary Control.
- e) Control of Citizens on Administration.

North Maharashtra University, Jalgaon
Syllabus for T.Y.B.A. (Semester Pattern)
POLITICAL SCIENCE Semester VI
POL - 361 (A-G-3) Personnel Administration and Management
 (With Effect from June 2015)

Total Marks - 40

Periods - 52

<u>Semester VI</u>		Periods	Marks
1)	Management:-	13	10
	<ul style="list-style-type: none"> a) Meaning & Types of Management b) Characteristic of Management c) Functions of Management, POSDCORB d) Test of good Management and Importance 		
2)	Administrative Leadership:-	13	10
	<ul style="list-style-type: none"> a) Meaning, Definition & importance b) Approaches of Administrative Leadership c) Development of Administrative Leadership & characteristic of Leadership. d) Essential Qualities of Administrative Leadership & types of Leadership e) Functions of Administrative Leadership f) Leaderships styles 		
3)	Policy Formation and Co-ordination :-	13	10
	<ul style="list-style-type: none"> a) Policy Formation <ul style="list-style-type: none"> 1. Meaning, Definition & Basis of Policy Formation 2. Policy Formulation in India b) Co-ordination <ul style="list-style-type: none"> 1. Meaning , Need & Importance 2. Principles of Co-ordination & Characteristics 3. Requisites for good Co-ordination 4. Techniques of Effective Co-ordination 		

4) **New Trends in Management :-** **13** **10**

- a) Morale - Meaning, Definition & Importance
Factor affecting Morale
Measurement of Morale
- b) Administrative Ethics - Need of Ethics, Scope of
Administrative Ethics, Principle of Ethics
- c) Social Responsibility of Administration - Meaning,
Definition & Nature, Forces required for social
responsibility
- d) Public Relation- Meaning, Definition & Importance
Means and Methods of Public Relations, Role of
Media in Public Relations

Reference Book

1. Piffner J.M. :- Public Administration
2. Jaylor F.W :- Scientific Management
3. White L.D :- Introduction to the Study of
Administration
4. Wiloujby W.F :- Principles of
Public Administration
5. Awasti and Maheshwari :- Public Administration
6. Bhogle Shantaram :- Principles of
Public Administration
7. गर्दे दि.का. :- लोकप्रशासन
8. पाटील बी.बी. :- लोकप्रशासन
9. काळे अशोक :- लोकप्रशासन
10. देशपांडे श्रीकांत :- लोकप्रशासन
11. डॉ. बोरा पारस :- लोकप्रशासन शास्त्र
12. डॉ. दर्शनकार अर्जुन :- लोकप्रशासन
13. इनामदार ना. र. :- लोकप्रशासन सिध्दांत व कार्यपध्दती
14. डॉ. भोगले शांताराम :- लोकप्रशासन सिध्दांत व कार्यपध्दती
15. प्रा. सुरेश भिरुड व प्रा. भास्कर नाफडे :- व्यवस्थापनाची तत्त्वे व पध्दती
16. डॉ. शुभांगी राठी :- कार्मिक प्रशासन व व्यवस्थापन
अथर्व पब्लिकेशन्स, जळगाव

North Maharashtra University, Jalgaon
Syllabus for T.Y.B.A. (Semester Pattern)
POLITICAL SCIENCE Semester V
POL - 351 (B-G-3) Thought of Dr. B.R.Ambedkar
(Option Paper - B-G-3 - With Effect from June 2015)

Total Marks - 40

Periods - 52

<u>Semester V</u>		Periods	Marks
1) Social functions of Dr. Ambedkar :-		13	10
	a) Pre Ambedkar Dalit Movement		
	b) Social functions of Dr. B.R. Ambedkar		
	1.Mahad Satya Graha		
	2.Kala Mandir Pravesh		
	3.Manu Smriti Dahan		
	Evaluation		
2) Dr. Ambedkar's Thoughts of Rights :-		13	10
	a) Equality & Freedom		
	b) Social Justice		
	c) Reservation		
	Evaluation		
3) Dr. Ambedkar's Thoughts on Religion:-		13	10
	a) Secularism		
	b) Thoughts of Buddhist Religion		
	c) Critique on Hindu Religion		
	Evaluation		
4) Organizational work of Dr. Ambedkar :-		13	10
	a) Thought on Education		
	b) Views on Labour Organization & Political Parties		
	c) Views on Freedom of Press		
	Evaluation		

North Maharashtra University, Jalgaon
Syllabus for T.Y.B.A. (Semester Pattern)
POLITICAL SCIENCE Semester VI
POL - 361 (B - G3) Thought of Dr. B.R.Ambedkar
Option Paper – (B-G-3) –
(With Effect from June 2015)

Total Marks - 40
Periods - 52

<u>Semester VI</u>		Periods	Marks
1) Political Thought of Dr. Ambedkar:		13	10
	a) Thoughts of National renaissance b) Thoughts of Constitutionalism c) Parliamentary Democracy Evaluation		
2) Dr. Ambedkar's Thoughts Of Socialism:		13	10
	a) Democratic Socialism b) State Socialism c) Communism Evaluation		
3) Dr. Ambedkar's Economical Thought:-		13	10
	a) Control on Population and Economical Development b) Industrial Nationalization c) Thought on Agriculture Evaluation		
4) Dr. Ambedkar's Thought on Womens Rights :-		13	10
	a) Hindu Code Bill b) Views on Women's Rights c) Ambedkarism and its Relevance today Evaluation		

Reference Book

1. B. R. Ambedkar :- Writing & speeches of Dr. B. R. Ambedkar Vol. 1 to 4
2. D. R. Jatava :- The political philosophy of B. R. Ambedkar
3. Bharill Chandra :- Social & Political Ideas of B. R. Ambedkar
4. Dhanjay Keer :- Dr. Ambedkar life & mission
5. D. Lokande :- Bhimrao Ramji Ambedkar : A Study in social Democracy
6. डॉ. शुभांगी राठी :- महाराष्ट्रातील सामाजिक व राजकीय चळवळी व प्रशासन, अथर्व पब्लीकेशन्स जळगांव
7. डॉ. भालचंद्र मुणगेकर :- भारतातील आर्थिक सुधारणा आणि दलित - एक आंबेडकर दृष्टीकोन
8. प्रा. जगन्नाथ कराड :- आरक्षण : धोरण आणि वास्तव
9. डॉ.शुभांगी राठी :- भारतीय राजकीय विचार, अथर्व पब्लीकेशन्स जळगांव
10. प्रा. वसंत वाघमारे :- जातिव्यवस्था : निर्मिती व स्वरूप
11. सुखदेव थोरात :- डॉ. आंबेडकर नियोजन, जल व विद्युत: भूमिका व योगदान
12. झुंबरलाल कांबळे :- महाडचा मुक्तिसंग्राम आणि नानासाहेब टिपणीस
13. रावसाहेब कसबे :- आंबेडकर आणि मार्क्स
14. भा. ल. भोळे :- डॉ. आंबेडकर वैचारिक वारसा
- 13 सुखदेव थोरात :- खाजगी क्षेत्रात आरक्षण धोरण का व कसे ?
- 14 डॉ. य. दि. फडके :- राखीव जागांची शंभर वर्ष
- 15 चांगदेव खैरमाडे :- डॉ. आंबेडकर : विचारमंथन

North Maharashtra University, Jalgaon
Syllabus for T.Y.B.A. (Semester Pattern)
POLITICAL SCIENCE (Semester V)
POL - 352 (S-3) Western Political Thought
 (With Effect from June 2015)

Total Marks - 40

Periods - 52

<u>Semester V</u>		Periods	Marks
1) Plato:-	Idealistic Approach a) Theory of Justice, b) Concept of Ideal State and Philosopher king c) Views on Education d) Views on Communism Evaluation	13	10
2) Aristotle:-	Realistic Approach a) Thought of State b) Classification of State c) Concept of Citizenship and Views on Slavery d) Causes of Revolution Evaluation	13	10
3) Machiavelli:-	a) Advice to King b) Views on Means and Ends c) Religion and Morality d) Diplomacy Evaluation	13	10
4) John Lock :-	a) Human Nature & State of Nature b) Social Contract theory c) Concept of Natural Right d) John Lock views on i) Private Property ii) State and Government Evaluation	13	10

North Maharashtra University, Jalgaon
Syllabus for T.Y.B.A. (Semester Pattern)
POLITICAL SCIENCE (Semester VI)
POL - 362 (S-3) Western Political Thought
 (With Effect from June 2015)

Total Marks - 40

Periods - 52

<u>Semester VI</u>		Periods	Marks
1) Karl Marks:-		13	10
	a) Principles of Dialectics b) Materialistic Interpretation of History c) Class conflict and Theory of Surplus Value d) Class less and State less society Evaluation		
2) John Stuart Mill (J.S. Mill):-		13	10
	a) Individual Freedom i) Freedom of Thought, ii) Freedom of Action b) Views on Women's Liberty c) Representative Government d) Modification of Utilitarianism Evaluation		
3) John Rawls :-		13	10
	a) Thought of Liberty b) Thoughts on Equality c) Theory of Justice & Concept on fairness as justice d) John Rawls views on i) Well-ordered Society ii) Civil disobedience Evaluation		
4) Harold Laski:-		13	10
	a) Concept of Liberty b) Theory of Right c) Views on State and Society d) Concept on Sovereignty Evaluation		

Reference Books

1. A.Avineri. :- The Social and Political Thought of K.Marx, New Delhi, S.Chand & Company 1979
2. Sir E.Barker :- The Political Thought of Plato and Aristotle, New York ,Dover Publication
3. Greek Political Theory: Plato and his Predecessors :- New Delhi B.I Publication,1964
4. The Politics of Aristotle, translated with introduction notes and appendix Oxford :- Oxford University Press,1955
5. Sir I. Berlin :- Karl Marx: His Life and Environment, Oxford, Oxford University Press, 1963
6. J. Bowle :- Western Political Thought: A Historical Introduction from the Origins to Rousseau. London, Jonathan Cape 1947
7. भा. ल. भोळे :- पाश्चिमात्य राजकीय विचारवंत
8. प. ल. जोशी :- पाश्चिमात्य राजकीय विचारवंत
9. बी. बी. पाटील :- पाश्चिमात्य राजकीय विचार
10. बी. वाय. कुलकर्णी :- पाश्चिमात्य राजकीय विचारवंत
11. डॉ. शुभांगी राठी :- पाश्चिमात्य राजकीय विचारवंत
कैलास पब्लिकेशन्स, औरंगाबाद
12. डॉ. शुभांगी राठी :- पाश्चिमात्य राजकीय विचार
अथर्व पब्लिकेशन्स, जळगाव

North Maharashtra University, Jalgaon
Syllabus for T.Y.B.A. (Semester Pattern)
POLITICAL SCIENCE (Semester V)
POL - 353 (S - 4) Modern Political Analysis
(With Effect from June 2015)

Total Marks - 40

Periods - 52

<u>Semester V</u>	Periods	Marks
1) Political Analysis:-	13	10
a) Meaning, Definition, Nature & Characteristics		
b) Approaches of Traditional Political Analysis		
c) Modern Political Analysis - Rise, Meaning, Nature & Characteristics		
d) Distinguish between traditional & Modern Political Analysis		
2) Political System:-	13	10
a) Meaning, Definition and Scope		
b) Almond's Approaches of conversion function of Political System		
c) Functions of Political System		
d) Characteristics of Political System		
3) Political Socialization:-	13	10
a) Meaning, Definition, Nature & Characteristics		
b) Process of Political Socialization		
c) Agencies of Political Socialization		
d) Political Socialization and Political Culture		
4) Political Culture:-	13	10
a) Meaning, Definition, Nature & Characteristics		
b) Basic Elements of Political Culture		
c) Classification of Almonds & Verba's Political Culture		
d) Means of Changing in Political Culture		
e) Secularization of Political Culture		

North Maharashtra University, Jalgaon
Syllabus for T.Y.B.A. (Semester Pattern)
POLITICAL SCIENCE (Semester VI)
POL - 363 (S - 4) Modern Political Analysis
(With Effect from June 2015)

Total Marks - 40

Periods - 52

<u>Semester VI</u>		Periods	Marks
1) Political Participation:-		13	10
	a) Meaning, Definition, Nature and Importance		
	b) Factors Effecting on Political Participation		
	c) Levels of Participation		
	d) Political Apathy, Political Cynicism, Political Alienation		
2) Political Elite & Political Leadership :-		13	10
	a) Political Elites		
	1. Meaning, Definition, Nature & Characteristics		
	2. Types, Various levels of Political Elites,		
	b) Political Leadership		
	1. Meaning, Definition and Nature of Leadership		
	2. Merit & Characteristics of political Leadership		
	3. Political Leadership and Legitimacy		
	4. Political Leadership and Ideology		
3) Political Communication:-		13	10
	a) Meaning, Definition & Functions		
	b) Means of Communication		
	c) Role of Press and Electronic Media		
	d) Public Opinion 1. Formation of Public Opinion		
	2. Change in Public Opinion		

4) Political Change, Political Development 13 10

and Political Modernization:-

- a) Political change - Meaning, Definition of Political change, Causes of Political change
- b) Political Development - Meaning, Definition, Nature & Importance, Various Approaches of Political Development,
- c) Political Modernization - Meaning, Definition & characteristics, Agencies of Political Modernization, Hinderances of Political Modernization

Reference Book

1. Rush Michael and Althoff :- An Introduction to Political Sociology, Nelsons 1972
2. Almond, Gabriel & Verba :- The Civic Culture Princeton 1963.
3. Milbrath, Lester.w :- Political Participation: How and why Do people get involved in politics? Chicago, 1965.
4. T.B. Bottomore :- Political Sociology
5. Gokhale :- Modern Political Theory
6. V.D. Mahajan :- Modern Political Theory
7. डॉ. भा. ल. भोळे :- आधुनिक राजकीय विश्लेषण
8. गर्दे दि. का. व बाचल :- आधुनिक राजकीय विश्लेषण
9. श्रुती मेहता :- आधुनिक राजकीय समाजशास्त्र
10. डॉ. ना. र. इनामदार व डॉ. सु. ना. पुराणीक :- आधुनिक राजकीय विश्लेषण
11. डॉ. शुभांगी राठी :- आधुनिक राजकीय विश्लेषण
अथर्व पब्लिकेशन्स, जळगाव

North Maharashtra University, Jalgaon
Syllabus for T.Y.B.A. (Semester Pattern)
PUBLIC ADMINISTRATION
Semester V
PUB - 351 (G - 3) Principals of Public Administration
(With Effect from June 2015)

Total Marks - 40
Periods – 52

Semester V	Periods	Marks
1. Introduction of Public Administration:- a) Meaning & Scope of Public Administration b) Significance of the study of Public Administration c) Role of Public Administration in Developed & Developing Societies d) Public Administration and Private Administration e) New Public Administration	13	10
2. Organization:- a) Meaning of Organization b) Need & Significance of Organization c) Types of Organization d) Principles of Organization 1. Hierarchy 2. Span of Control 3. Unity of Command 4. Co-ordination 5. Centralization and Decentralization	13	10
3. Structure of Organization:- a) Staff and Line Agencies 1. Meaning, Types and Functions of Staff & Line 2. Distinction between Line & Staff Agencies	13	10

b) Field Administration

1. Merits & Demerits of Field Administration
2. Importance of Field Administration
3. Co-ordination between Field Level Administration
4. Issues in Field-Head Quarter Relationship & Solution

4. Departments:-

13

10

- a) Meaning and Structure of Departments
- b) Features of Departments
- c) Types of Departments
- d) Head of the Departments

North Maharashtra University, Jalgaon
Syllabus for T.Y.B.A. (Semester Pattern)
PUBLIC ADMINISTRATION
Semester VI
PUB - 361 (G - 3) Principals of Public
Administration
(With Effect from June 2015)

Total Marks - 40
Periods – 52

Semester VI		
Periods	Marks	
1. Structure of Organization		
a) Chief Executive:-	13	10
1. Meaning & Nature Chief Executive		
2. Types of Chief Executive		
3. Powers & Functions of Chief Executive		
b) Bureaucracy		
1. Meaning of Bureaucracy		
2. Types of Bureaucracy		
3. Functions of Bureaucracy		
4. Max Weber's view on Bureaucracy		
2) Delegated Legislation:-	13	10
a) Meaning of Delegated Legislation		
b) Types of Delegated Legislation		
c) Causes of growth of Delegated Legislation		
d) Merits, Demerits of Delegated Legislation		

3) Administrative Law:- **13** **10**

- a) Meaning & Nature of Administrative law
- b) Resource of Administrative law
- c) Causes of Growth of Administrative Law
- d) Administrative Tribunals
- e) Administrative Reform

4) Corruption: **13** **10**

- a) Meaning & Definition of Corruption
- b) Causes of Corruption
- c) Varieties of Corruption in Administration
- d) Remedies of Corruption
  - 1. Central Vigilance Commission
  - 2. Central Bureau of Investigation
  - 3. Special Police Establishment

Reference Book

1. S. R. Maheshwari :- Indian Administration
2. L. D. White :- Public Administration
3. M. P. Sharma :- Public Administration – Theory & Practice
4. प्रा. बी. बी. पाटील :- लोकप्रशासन
5. प्रा. श्रीकांत देशपांडे :- लोकप्रशासन
6. डॉ. अशोक काळे :- लोकप्रशासन
7. डॉ. पारस बोरा :- लोकप्रशासन शास्त्र
8. डॉ. अर्जुनराव दर्शनकर :- लोकप्रशासन शास्त्र
9. डॉ. शांताराम भोगले :- लोकप्रशासन शास्त्र

North Maharashtra University, Jalgaon
Syllabus for T.Y.B.A. (Semester Pattern)

PUBLIC ADMINISTRATION

Semester V

PUB - 352 (S - 3) Financial Administration in India

(With Effect from June 2015)

Total Marks - 40

Periods – 52

Semester V	Periods	Marks
1) Financial Administration in India:-	13	10
a. Meaning and Scope Financial Administration		
b. Principles of Financial Administration		
c. Significance of Financial Administration		
d. Agencies Involved in Financial Administration		
2) Budget:-	13	10
a. Meaning & Importance of Budget		
b. Types of Budget		
c. Objectives & Characteristics of Budget		
d. The Procedure of Budget in Legislature		
e. Consideration and passing of the Finance Bill		
3) The execution of the Budget:-	13	10
a. Budget as a Political Instrument		
b. The Execution of Budget on the Expenditure of Budget		
1. Zero based Budgeting		
2. Performance Budgeting		
c. Delegation of Financial Powers		
d. Role of the Financial Advisers		

4) The System of Government Accounts:-

13

10

- a) Accounting System: Concept & Types
- b) Emerging Trends in Accounting System
- c) Accounting Techniques
- d) Indian Accounting Systems

North Maharashtra University, Jalgaon
Syllabus for T.Y.B.A. (Semester Pattern)

PUBLIC ADMINISTRATION

Semester VI

PUB - 362 (S - 3) Financial Administration in India
(With Effect from June 2015)

Total Marks - 40

Periods – 52

Semester VI	Periods	Marks
1) Auditing System in India:-	13	10
a. Meaning & Scope of Auditing System		
b. Types of Audit		
c. Indian Audit Department		
d. Comptroller & Auditor General of India:		
1. Functions & Powers		
2. Reports & Position		
2) Control Over Public Expenditure:-	13	10
a) Parliamentary Financial Committees		
1. Public Accounts Committee		
2. Estimate Committee		
3. Committee on Public Undertaking		
4. Parliamentary Standing Committee		
b) Finance Ministry		
3) Centre-State Financial Relation:-	13	10
a. Tax Administration at Union Level		
b. Flow of funds from Union to the States		
c. Division of Finance resources between Union and States		
d. Role of Finance Commission		

4) Public Corporation in India:-

13

10

- a. Reserve Bank of India (RBI)
- b. The Industrial Finance Corporation (IFC)
- c. The Life Insurance Corporation (LIC)
- d. Parliamentary Control over the Public Corporation

Reference Book

1. G.S.Lall :- Public Finance and Financial Administration in India, New Delhi, HPT Kapoor 1976
2. S.S.Mookerjee :- Indian Public Finance and Financial Administration, Delhi Surjet Publication 1979
3. Maheshwari S.R :- Indian Administration 1968, New Delhi, Orient Longmans
4. ना. र. इनामदार :- लोकप्रशासन
5. प्रा. श्रीकांत देशपांडे :- लोकप्रशासन
6. डॉ. अशोक काळे :- लोकप्रशासन
7. अवस्थी एवं माहेश्वरी :- लोकप्रशासन
8. वि. मा. बाचल :- लोकप्रशासनाची मुलत्वे
9. प्रा. के. आर. बंग :- कर्मचारी वर्ग प्रशासन आणि वित्तीय प्रशासन
10. प्रा. बी. बी. पाटील :- लोकप्रशासन
11. डॉ. शुभांगी राठी :- भारताचे शासन आणि राजकारण, कैलाश पब्लिकेशन्स, औरंगाबाद

North Maharashtra University, Jalgaon
Syllabus for T.Y.B.A. (Semester Pattern)
PUBLIC ADMINISTRATION
Semester V
PUB - 353 (S - 4) Managing Administration
(With Effect from June 2015)

Total Marks - 40
 Periods – 52

Semester V	Periods	Marks
1) Managing Administration:-	13	10
a. Meaning & Significance		
b. Nature & Scope		
c. Principals		
d. Evolution		
2) Approaches to Management Science	13	10
a. Behavioral Approach		
b. Classical Approach		
c. System Approach		
d. Environmental Approach		
3) Decision Making:-	13	10
a. Meaning & Significance		
b. Characteristics & Types		
c. Process of Decision Making		
d. Herbert Simon's Theory		
4) Leadership:-	13	10
a. Meaning & Scope		
b. Functions		
c. Techniques		
d. Leadership Qualities		

North Maharashtra University, Jalgaon
Syllabus for T.Y.B.A. (Semester Pattern)
PUBLIC ADMINISTRATION (Semester VI)
PUB - 363 (S - 4) Managing Administration
 (With Effect from June 2015)

Total Marks - 40
 Periods – 52

Semester VI	Periods	Marks
1. Tools of Administrative Management:-	13	10
a. Authority		
b. Responsibility		
c. Delegation		
2. Functions of Management:-	13	10
a. Administrative Planning		
b. Organization		
c. Direction		
d. Communication		
e. Control		
3. Scientific Management:-	13	10
a. Meaning & Significance		
b. Principles of Scientific Management		
c. Stress Management & Job Study		
d. Motion Study & Time Study		
e. Work Measurement, Performance Appraisal		
4. Electronic Data Processing in Management:-	13	10
a. Meaning & Importance		
b. Merits and Demerits		
c. Significance of Management Information Systems		

Reference Book

1. James E Anderson :- Public Policy Making
2. Christopher Olitt :- Public policy in Theory and Practice
3. B.H.Walley :- Hand Book of Office Management
4. Pai-Panandikar V.A :- Development Administration in India
5. Ball R. :- Management Techniques and - 29 - Quantitative Methods
6. L. D. White :- Public Administration
7. M. P. Sharma :- Public Administration – Theory & Practice
8. प्रा. बी. बी. पाटील :- लोकप्रशासन
9. प्रा. श्रीकांत देशपांडे :- लोकप्रशासन
10. डॉ. अशोक काळे :- लोकप्रशासन
11. डॉ. पारस बोरा :- लोकप्रशासन शास्त्र
12. डॉ. अर्जुनराव दर्शनकर :- लोकप्रशासन शास्त्र
13. ए.एस. उरळकर व अरविंद बोंडे :- व्यावसायिक व्यवस्थापन
14. प्रा. के. आर. बंग :- कर्मचारी वर्ग प्रशासन आणि वित्तीय प्रशासन

North Maharashtra University, Jalgaon
Syllabus for T.Y.B.A. (Semester Pattern)
Political Science and Public Administration

Equivalent Course
for Political Science
 (With Effect from June 2015)

Total Marks - 40

Periods - 52

Sr. No.	Paper	Old Course	New Course
1	A-Gen. Paper POL-3	Western Political Thought	Personnel Administration and Management

OPTIONAL COURSE

2	B-Gen. Paper POL-3 OPT.	Thought of Dr.B.R. Ambedkar	Thought of Dr.B.R. Ambedkar
---	-------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

SPECIAL PAPER

3	Special Paper POL-3	Personnel Administration and Management	Western Political Thought
4	Special Paper POL-4	Modern Political Analysis	Modern Political Analysis

For Public Administration

w.e. from June 2015

Sr. No.	Paper	Old Course	New Course
1	Gen. Paper PUB-3	Basic Elements of Public Administration	Principles of Public Administration
2	Spl. Paper PUB-3	Financial Administration in India	Financial Administration In India
3	Spl. Paper PUB-4	Managing Administration In India	Managing Administration

॥ अंतरी पेटवू ज्ञानज्योत ॥

(NAAC ACCREDITED)

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव

तृतीय वर्ष कला अभ्यासक्रम

सत्र पध्दत

राज्याशास्त्र आणि लोकप्रशासन

अभ्यासक्रम

जून २०१५ पासून

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव

टी. वाय. बी. ए.

अभ्यासक्रम (सत्र पध्दत)

राज्यशास्त्र

जून २०१५ पासुन

एकुण गुण - ४०

एकुण तासीका - ५२

तृतीय वर्ष कला

राज्यशास्त्र - जून २०१५ पासुन

राज्यशास्त्र (सत्र V)

जनरल पेपर - III POL ३५१(अ) (G-३) :- कार्मिक प्रशासन आणि व्यवस्थापन

वैक. जनरल पेपर- III POL ३५१(ब)(G-३):- डॉ.बी.आर. आंबेडकरांचे विचार

स्पेशल पेपर-III POL ३५२ (S-३) :- पाश्चिमात्य राजकीय विचार

स्पेशल पेपर - IV POL ३५३ (S-४) :- आधुनिक राजकीय विश्लेषण

राज्यशास्त्र (सत्र VI)

जनरल पेपर - III POL ३६१(अ) (G-३) :- कार्मिक प्रशासन आणि व्यवस्थापन

वैक. जनरल पेपर- III POL ३६१(ब)(G-३):- डॉ.बी.आर. आंबेडकरांचे विचार

स्पेशल पेपर-III POL ३६२ (S-३) :- पाश्चिमात्य राजकीय विचार

स्पेशल पेपर - IV POL ३६३ (S-४) :- आधुनिक राजकीय विश्लेषण

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव
टी. वाय. बी. ए. अभ्यासक्रम (सत्र पध्दत)
जनरल पेपर - ३ राज्यशास्त्र
POL ३५१ (A-G-३) कार्मिक प्रशासन आणि व्यवस्थापन
(जून २०१५ पासुन)

एकुण गुण - ४०
एकुण तासिका- ५२

सत्र पाचवे	तासिका	गुण
१) कार्मिक (सेवक) प्रशासन :-	१३	१०
अ) अर्थ आणि महत्व ब) नागरी (सनदी) सेवेची वैशिष्ट्ये क) नागरी सेवेची कार्ये ड) सेवक भरती १) अर्थ आणि महत्व २) भरतीच्या पध्दती अ) प्रत्यक्ष भरती ब) अप्रत्यक्ष भरती (बढती) ३) पात्रता ठरविण्याच्या पध्दती - १. लेखी परीक्षा २. मुलाखत ३. प्रात्यक्षिके ४. मानसशास्त्रीय परीक्षा ५. शारीरिक परीक्षा		
२) प्रशिक्षण :-	१३	१०
अ) अर्थ, महत्व आणि प्रशिक्षणाची उद्दीष्टे ब) प्रशिक्षणाचे प्रकार - i. औपचारिक प्रशिक्षण ii. अनौपचारिक प्रशिक्षण १. प्रवेश पूर्व प्रशिक्षण शिकारु उमेदवारी, अंतर्गत उमेदवारी (आंतरवासिता) २. प्रवेशोत्तर प्रशिक्षण ३. सेवाकालीन प्रशिक्षण - उजळणी , उदबोधन क) प्रशिक्षणाच्या पध्दती ड) भारतातील सनदी सेवकांसाठी प्रशिक्षण		

- ३) नियुक्तीकर्ते व सेवक संबंध :- १३ १०
- अ) संघटनेचा अधिकार, संपाचा अधिकार
ब) वाटाघाटीच्या यंत्रणा
क) प्रशासकीय निवाडा
ड) सेवानिवृत्ती - हेतु, प्रकार, फायदे
इ) राजकीय तटस्थता, वर्तणुक आचारसंहिता
फ) आरक्षण धोरण
- ४) प्रशासकिय उत्तरदायित्व :- १३ १०
- अ) प्रशासन उत्तरदायित्वाची संकल्पना
ब) विधिमंडळाचे प्रशासनावरील नियंत्रण
क) कार्यकारी मंडळाचे प्रशासनावरील नियंत्रण
ड) न्यायमंडळाचे प्रशासनावरील नियंत्रण व न्यायिक नियंत्रणाचे मार्ग
इ) प्रशासनावरील जनतेचे नियंत्रण

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव
टी. वाय. बी. ए. अभ्यासक्रम (सत्र पध्दत)
जनरल पेपर - ३ राज्यशास्त्र
POL ३६१ (A-G-३) कार्मिक प्रशासन आणि व्यवस्थापन
(जून २०१५ पासुन)

एकुण गुण - ४०
एकुण तासिका- ५२

सत्र सहावे	तासिका	गुण
१) व्यवस्थापन :-	१३	१०
अ) अर्थ आणि व्यवस्थापनाचे प्रकार		
ब) व्यवस्थापनाची वैशिष्ट्ये		
क) व्यवस्थापनाची कार्ये, POSDCORB		
ड) चांगल्या प्रशासनाच्या कसोट्या आणि महत्व		
२) प्रशासकीय नेतृत्व :-	१३	१०
अ) अर्थ, व्याख्या आणि महत्व		
ब) प्रशासकीय नेतृत्वाबाबतचे दृष्टीकोन		
क) प्रशासकीय नेतृत्वाचा विकास आणि नेतृत्वाची वैशिष्ट्ये		
ड) प्रशासकीय नेतृत्वाकरिता आवश्यक गुण आणि नेतृत्वाचे प्रकार		
इ) प्रशासकीय नेतृत्वाची कार्ये		
फ) नेतृत्वाची शैली		
३) धोरण निश्चिती आणि समन्वय :-	१३	१०
अ) धोरण निश्चिती		
१. अर्थ, व्याख्या आणि धोरण निश्चितीचे आधार		
२. भारतातील धोरण निश्चिती		
ब) समन्वय		
१. अर्थ, आवश्यकता आणि महत्व		
२. समन्वयाची तत्वे आणि वैशिष्ट्ये		
३. चांगल्या समन्वयासाठी आवश्यक बाबी		
४. प्रभावी समन्वयासाठी तंत्रे		

४) व्यवस्थापनातील नविन प्रवाह :-

१३

१०

- अ) मनोधैर्य - अर्थ, व्याख्या आणि महत्व
मनोधैर्यावर प्रभाव टाकणारे घटक
मनोधैर्याचे मापन
- ब) प्रशासकिय नितीमत्ता - नितिमत्तेची गरज, प्रशासकिय नैतिकतेची
व्याप्ती, नैतिकतेची तत्वे
- क) प्रशासनाची सामाजिक जबाबदारी - अर्थ, व्याख्या व स्वरूप,
सामाजिक जबाबदारी पार पाडण्यासाठी भाग
पाडणाऱ्या शक्ती
- ड) जनसंपर्क - अर्थ, व्याख्या आणि महत्व,
जनसंपर्काची साधने आणि पध्दती, जनसंपर्कात माध्यमांची भूमिका

संदर्भ ग्रंथ

1. Piffner J.M.	:- Public Administration
2. Jaylor F.W	:- Scientific Management
3. White L.D	:- Introduction to the Study of Administration
4. Wiloujby W.F	:- Principles of Public Administration
5. Awasti and Maheshwari	:- Public Administration
6. Bhogle Shantaram	:- Principles of Public Administration
7. गर्दे दि.का.	:- लोकप्रशासन
8. पाटील बी.बी.	:- लोकप्रशासन
9. काळे अशोक	:- लोकप्रशासन
10. देशपांडे श्रीकांत	:- लोकप्रशासन
11. डॉ. बोरा पारस	:- लोकप्रशासन शास्त्र
12. डॉ. दर्शनकार अर्जुन	:- लोकप्रशासन
13. इनामदार ना. र.	:- लोकप्रशासन सिध्दांत व कार्यपध्दती
14. डॉ. भोगले शांताराम	:- लोकप्रशासन सिध्दांत व कार्यपध्दती
15. प्रा. सुरेश भिरुड व प्रा. भास्कर नाफडे	:- व्यवस्थापनाची तत्वे व पध्दती
16. डॉ. शुभांगी राठी	:- कामिक प्रशासन व व्यवस्थापन, अथर्व पब्लिकेशन्स, जळगांव

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव
टी. वाय. बी. ए. अभ्यासक्रम (सत्र पध्दत)
वैकल्पिक जनरल पेपर - ३ राज्यशास्त्र
POL ३५१ ब (जी-३) डॉ.बी.आर. आंबेडकरांचे विचार
(जून २०१५ पासून)

एकुण गुण - ४०
एकुण तासिका- ५२

सत्र पाचवे	तासिका	गुण
१) डॉ.आंबेडकराचे सामाजिक कार्य :- अ) आंबेडकर पूर्व दलित चळवळ ब) डॉ.बी.आर.आंबेडकर यांचे सामाजिक कार्य १) महाड चा सत्याग्रह २) काळा राम मंदिर प्रवेश ३) मनुस्मृती दहन मुल्यमापन	१३	१०
२) डॉ.आंबेडकराचे हक्कांबाबत विचार :- अ) समता व स्वातंत्र्य, ब) सामाजिक न्याय क) आरक्षण मुल्यमापन	१३	१०
३) डॉ.आंबेडकराचे धर्मविषयक विचार :- अ) धर्मनिरपेक्षता ब) बौद्ध धर्माबाबत विचार क) हिंदु धर्मावरील टिका मुल्यमापन	१३	१०
४) डॉ.आंबेडकराचे संघटनात्मक कार्य :- अ) शिक्षण विषयक विचार ब) कामगार संघटना विषयक दृष्टिकोन व राजकीय पक्ष क) वृत्तपत्र स्वातंत्र्याबाबत विचार मुल्यमापन	१३	१०

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव
टी. वाय. बी. ए. अभ्यासक्रम (सत्र पध्दत)
वैकल्पिक जनरल पेपर - ३ राज्यशास्त्र
POL ३६१ ब (जी-३) डॉ.बी.आर. आंबेडकरांचे विचार
(जून २०१५ पासून)

एकुण गुण - ४०
एकुण तासिका- ५२

सत्र सहावे

१) डॉ.आंबेडकराचे राजकीय विचार :-	१३	१०
अ) राष्ट्रीय प्रबोधनात्मक विचार		
ब) घटनावादासंबंधी विचार		
क) संसदिय लोकशाही		
मुल्यमापन		
२) डॉ.आंबेडकराचे समाजवादासंबंधी विचार :-	१३	१०
अ) लोकशाही समाजवाद		
ब) राज्य समाजवाद		
क) साम्यवाद		
मुल्यमापन		
३) डॉ.आंबेडकराचे आर्थिक विचार :-	१३	१०
अ) लोकसंख्या नियंत्रण आणि आर्थिक विकास		
ब) उद्योगधंद्यांचे राष्ट्रीयकरण		
क) कृषी विषयक विचार		
मुल्यमापन		
४) डॉ.आंबेडकराचे स्त्री स्वातंत्र्यविषयक विचार -	१३	१०
अ) हिंदू कोड बिल		
ब) स्त्री स्वातंत्र्याविषयी मते		
क) आंबेडकरवादाची आजची उपयुक्तता		
मुल्यमापन		

Reference Book

1. B. R. Ambedkar :- Writing & speeches of Dr. B. R. Ambedkar Vol. 1 to 4
2. D. R. Jatava :- The political philosophy of B. R. Ambedkar
3. Bharill Chandra :- Social & Political Ideas of B. R. Ambedkar
4. Dhanjay Keer :- Dr. Ambedkar life & mission
5. D. Lokande :- Bhimrao Ramji Ambedkar : A Study in social Democracy
6. डॉ. शुभांगी राठी :- महाराष्ट्रातील सामाजिक व राजकीय चळवळी व प्रशासन, अथर्व पब्लीकेशन्स जळगांव
7. डॉ. भालचंद्र मुणगेकर :- भारतातील आर्थिक सुधारणा आणि दलित - एक आंबेडकर दृष्टीकोन
8. प्रा. जगन्नाथ कराड :- आरक्षण : धोरण आणि वास्तव
9. डॉ.शुभांगी राठी :- भारतीय राजकीय विचार, अथर्व पब्लीकेशन्स जळगांव
10. प्रा. वसंत वाघमारे :- जातिव्यवस्था : निर्मिती व स्वरूप
11. सुखदेव थोरात :- डॉ. आंबेडकर नियोजन, जल व विद्युत: भूमिका व योगदान
12. झुंबरलाल कांबळे :- महाडचा मुक्तिसंग्राम आणि नानासाहेब टिपणीस
13. रावसाहेब कसबे :- आंबेडकर आणि मार्क्स
14. भा. ल. भोळे :- डॉ. आंबेडकर वैचारिक वारसा
- 13 सुखदेव थोरात :- खाजगी क्षेत्रात आरक्षण धोरण का व कसे ?
- 14 डॉ. य. दि. फडके :- राखीव जागांची शंभर वर्ष
- 15 चांगदेव खैरमाडे :- डॉ. आंबेडकर : विचारमंथन

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव
टी. वाय. बी. ए. अभ्यासक्रम (सत्र पध्दत)
स्पेशल पेपर - ३ राज्यशास्त्र
POL ३५२ (S-३) पाश्चिमात्य राजकीय विचार
(जून २०१५ पासून)

एकुण गुण - ४०
एकुण तासिका- ५२

सत्र पाचवे	तासिका	गुण
१) प्लेटो :- आदर्शवादी दृष्टीकोन अ. न्यायसिध्दांत ब. आदर्श राज्याची संकल्पना आणि तत्वज्ञ राजा क. शिक्षण विषयक विचार ड. साम्यवादाविषयी विचार मुल्यमापन	१३	१०
२) अॅरिस्टॉटल :- वास्तववादी दृष्टीकोन अ. राज्य विषयक विचार ब. राज्याचे वर्गीकरण क. नागरिकत्वाची संकल्पना आणि गुलामगिरी विषयक विचार ड. क्रांतीची कारणे मुल्यमापन	१३	१०
३) मॅकव्हेली :- अ. राजाला केलेला उपदेश ब. साध्य आणि साधनाबाबतची मते क. धर्म आणि नैतिकता ड. राजनय मुल्यमापन	१३	१०
४) जॉन लॉक :- अ. मानवी स्वभाव व निसर्गावस्था ब. सामाजिक करार सिध्दांत क. नैसर्गिक हक्कांची संकल्पना ड. जॉन लॉकचे विचार १. खाजगी मालमत्ता २. राज्य आणि शासन मुल्यमापन	१३	१०

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव
टी. वाय. बी. ए. अभ्यासक्रम (सत्र पध्दत)
स्पेशल पेपर - ३ राज्यशास्त्र
POL ३६२ (S-३) पाश्चिमात्य राजकीय विचार
(जून २०१५ पासून)

एकुण गुण - ४०
एकुण तासिका- ५२

सत्र सहावे	तासिका	गुण
१) कार्ल मार्क्स :- अ. विरोध विकासवाद सिध्दांत ब. इतिहासाचे भौतिकवादी विश्लेषण क. वर्गसंघर्ष आणि अतिरिक्त मुल्य सिध्दांत ड. वर्गविहीन आणि राज्यविहीन समाज मुल्यमापन	१३	१०
२) जॉन स्टुअर्ट मिल :- अ. व्यक्तीगत स्वातंत्र्य १. विचार स्वातंत्र्य २. कृती स्वातंत्र्य ब. स्त्री स्वातंत्र्यविषयी विचार क. प्रातिनिधीक शासन ड. उपयोगितावादातील बदल मुल्यमापन	१३	१०
३) जॉन बोर्डेल रॉल्स :- अ. स्वातंत्र्याबद्दल विचार ब. समता विषयक विचार क. न्याय विषयक सिध्दांत व नेमस्त न्याय संबंधी संकल्पना ड. जॉन रॉल्सची मते १. खाजगी मालमत्ता २. सुव्यवस्थित समाजरचना मुल्यमापन	१३	१०
४) हेरॉल्ड लास्की :- अ. स्वातंत्र्याची संकल्पना ब. हक्कांविषयी विचार क. राज्य आणि समाज ड. सार्वभौम सत्तेसंबंधी संकल्पना मुल्यमापन	१३	१०

संदर्भ ग्रंथ

11. A.Avineri. :- The Social and Political Thought of K.Marx, New Delhi, S.Chand & Company 1979
12. Sir E.Barker :- The Political Thought of Plato and Aristotle, New York ,Dover Publication
13. Greek Political Theory: Plato and his Predecessors :- New Delhi B.I Publication,1964
14. The Politics of Aristotle, translated with introduction notes and appendix Oxford :- Oxford University Press,1955
15. Sir I. Berlin :- Karl Marx: His Life and Environment, Oxford, Oxford University Press, 1963
16. J. Bowle :- Western Political Thought: A Historical Introduction from the Origins to Rousseau. London, Jonathan Cape 1947
17. भा. ल. भोळे :- पाश्चिमात्य राजकीय विचारवंत
18. प. ल. जोशी :- पाश्चिमात्य राजकीय विचारवंत
19. बी. बी. पाटील :- पाश्चिमात्य राजकीय विचार
20. बी. वाय. कुलकर्णी :- पाश्चिमात्य राजकीय विचारवंत
11. डॉ. शुभांगी राठी :- पाश्चिमात्य राजकीय विचारवंत
कैलास पब्लिकेशन्स, औरंगाबाद
12. डॉ. शुभांगी राठी :- पाश्चिमात्य राजकीय विचार
अथर्व पब्लिकेशन्स, जळगाव

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव
टी. वाय. बी. ए. अभ्यासक्रम (सत्र पध्दत)
स्पेशल पेपर - ४ राज्यशास्त्र
POL ३५३ (S-४) आधुनिक राजकीय विश्लेषण
(जून २०१५ पासून)

एकुण गुण - ४०

एकुण तासिका- ५२

सत्र पाचवे	तासिका	गुण
१) राजकीय विश्लेषण :-	१३	१०
अ) अर्थ, व्याख्या, स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये ब) परंपरागत राजकीय विश्लेषणाचे दृष्टीकोन क) आधुनिक राजकीय विश्लेषण - उदय, अर्थ, स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये ड) पारंपारीक व आधुनिक राजकीय विश्लेषणातील फरक		
२) राजकीय व्यवस्था :-	१३	१०
अ) अर्थ, व्याख्या आणि व्याप्ती ब) राजकीय अर्थव्यवस्थेच्या रुपांतराच्या कार्याच्या संदर्भात गॅब्रिएल आल्मंडचा दृष्टीकोन क) राजकीय व्यवस्थेची कार्ये ड) राजकीय व्यवस्थेची वैशिष्ट्ये		
३) राजकीय सामाजिकरण :-	१३	१०
अ) अर्थ, व्याख्या, स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये ब) राजकीय सामाजिकरणाची प्रक्रिया क) राजकीय सामाजिकरण घडविणारी माध्यमे ड) राजकीय सामाजिकरण आणि राजकीय संस्कृती		
४) राजकीय संस्कृती :-	१३	१०
अ) अर्थ, व्याख्या, स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये ब) राजकीय संस्कृतीचे आधारभूत घटक क) राजकीय संस्कृतीचे आल्मंड व व्हर्बा प्रणित वर्गीकरण ड) राजकीय संस्कृतीत बदल घडवून आणणारी माध्यमे		

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव
टी. वाय. बी. ए. अभ्यासक्रम (सत्र पध्दत)
स्पेशल पेपर - ४ राज्यशास्त्र
POL ३६३ (S-४) आधुनिक राजकीय विश्लेषण
(जून २०१५ पासून)

एकुण गुण - ४०
एकुण तासिका- ५२

सत्र सहावे	तासिका	गुण
१) राजकीय सहभाग :- अ) अर्थ, व्याख्या, स्वरुप आणि महत्व ब) राजकीय सहभागावर प्रभाव पाडणारे घटक क) राजकीय सहभागाच्या पातळ्या ड) राजकीय उदासिनता, राजकीय दौषैक दृष्टी व राजकीय अलगत्व	१३	१०
२) राजकीय श्रेष्ठीजन आणि राजकीय नेतृत्व :- अ) राजकीय श्रेष्ठीजन १. अर्थ, व्याख्या, स्वरुप आणि वैशिष्ट्ये २. राजकीय श्रेष्ठीजन निर्मितीचे प्रकार आणि विविध स्तर ब) राजकीय नेतृत्व १. अर्थ, व्याख्या व नेतृत्वाचे स्वरुप २. राजकीय नेतृत्वाचे गुण आणि वैशिष्ट्ये ३. राजकीय नेतृत्व आणि अधिमान्यता ४. राजकीय नेतृत्व आणि विचारधारा	१३	१०
३) राजकीय संसूचन :- अ) अर्थ, व्याख्या आणि कार्य ब) संसूचनाची साधने क) वृत्त आणि प्रसारमाध्यमाची भूमिका ड) लोकमत १. लोकमत घडण्याची प्रक्रिया २. लोकमता मधील बदल	१३	१०

आधुनिकीकरण :-

अ) राजकीय बदल - अर्थ, व्याख्या, राजकीय बदलास कारणीभूत घटक

ब) राजकीय विकास - अर्थ, व्याख्या, स्वरूप आणि महत्व, राजकीय विकासाचे विविध दृष्टीकोन

क) राजकीय आधुनिकीकरण - अर्थ, व्याख्या आणि वैशिष्ट्ये, राजकीय आधुनिकीकरणाची माध्यमे, राजकीय आधुनिकीकरणाची अडथळे

संदर्भ ग्रंथ

- 1 Rush Michael and Althoff :- An Introduction to Political Sociology, Nelsons 1972
- 2 Almond, Gabriel & Verba :- The Civic Culture Princeton 1963
- 3 Milbrath, Lester.w :- Political Participation: How and why Do people get involved in politics? Chicago, 1965.
- 4 T.B.Bottomore :- Political sociology
- 5 Gokhale :- Modern political theory
- 6 V.D.Mahajan :- Modern political theory
- 7 डॉ.भा. ल. भोळे :- आधुनिक राजकीय विश्लेषण
- 8 गर्दे दि.का. व बाचल :- आधुनिक राजकीय विश्लेषण
- 9 श्रुती मेहता :- आधुनिक राजकीय समाजशास्त्र
- 10 डॉ.ना.र.इनामदान व डॉ.सु.ना.पुराणीक :- आधुनिक राजकीय विश्लेषण
- 11 डॉ. शुभांगी राठी :- आधुनिक राजकीय विश्लेषण अथर्व पब्लिकेशन्स जळगांव

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव
तृतीय वर्ष कला अभ्यासक्रम (सत्र पध्दत)

लोकप्रशासन

(सत्र पध्दत V)

जनरल पेपर PUB 351 अ (जी-3)

लोकप्रशासनाची तत्वे

जनरल पेपर (जून 2015 पासुन लागू)

एकुण गुण - ४०

एकुण तासिका - ५२

तृतीय वर्ष कला सत्र - V		तासिका	गुण
१) लोकप्रशासनाची ओळख -		१३	१०
अ) लोकप्रशासनाचा अर्थ व व्याप्ती			
ब) लोकप्रशासनाच्या अभ्यासाचे महत्व			
क) विकसीत व विकसनशील समाजातील लोकप्रशासनाची भूमिका			
ड) लोकप्रशासन व खाजगी प्रशासन			
इ) नविन लोकप्रशासन			
२) संघटना -		१३	१०
अ) संघटनेचा अर्थ			
ब) संघटनेची आवश्यकता व महत्व			
क) संघटनेचे प्रकार			
ड) संघटनेची तत्वे			
१. पदसोपान २. नियंत्रण कक्षा			
३. आज्ञाधारक सत्तेची एकता			
४. समन्वय ५. केंद्रीकरण व विकेंद्रीकरण			

३) संघटनेची रचना	१३	१०
अ) स्टाफ व लाइन एजन्सी		
१. अर्थ, प्रकार आणि कार्य		
२. लाइन व स्टॉफ एजन्सीतील फरक		
ब) क्षेत्रीय प्रशासन		
१. क्षेत्रीय प्रशासनाचे फायदे व तोटे		
२. क्षेत्रीय प्रशासनाचे महत्व		
३. क्षेत्रीय स्तरीय प्रशासनातील समन्वय		
४. क्षेत्रीय मुख्यालयाशी संबंधित समस्या व उपाय		
४) विभाग -	१३	१०
अ) विभागाचा अर्थ व रचना		
ब) विभागाची वैशिष्टे		
क) विभागाचे प्रकार		
ड) विभाग प्रमुख		

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव
तृतीय वर्ष कला अभ्यासक्रम (सत्र पध्दत)

लोकप्रशासन

(सत्र पध्दत VI)

जनरल पेपर PUB 361 अ (जी-3)

लोकप्रशासनाची तत्वे

जनरल पेपर (जून 2015 पासून लागू)

एकुण गुण - ४०

एकुण तासिका - ५२

तृतीय वर्ष कला सत्र - VI	तासिका	गुण
१. संघटनेची रचना	१३	१०
अ) मुख्य कार्यकारी अधिकारी		
१. मुख्य कार्यकारी अधिकाऱ्याचे अर्थ व स्वरूप		
२. मुख्य कार्यकारी अधिकाऱ्याचे प्रकार		
३. मुख्य कार्यकारी अधिकाऱ्यांचे अधिकार व कार्य		
ब) नोकरशाही		
१. नोकरशाहीचे अर्थ		
२. नोकरशाहीचे प्रकार		
३. नोकरशाहीचे कार्य		
४. मॅक्स वेबरचा नोकरशाहीबाबत विचार		
२. प्रदत्त विधीनियम	१३	१०
अ) प्रदत्त विधीनियमाचा अर्थ		
ब) प्रदत्त विधीनियमाचा प्रकार		
क) प्रदत्त विधीनियमाचा वाढीची कारणे		
ड) प्रदत्त विधीनियमाचे गुणदोष		
३. प्रशासकीय कायदा	१३	१०
अ) प्रशासकीय कायद्याचा अर्थ आणि स्वरूप		
ब) प्रशासकीय कायद्याची साधने		
क) प्रशासकीय कायद्याच्या वाढीची कारणे		
ड) प्रशासकीय न्यायाधिकरणे		
इ) प्रशासकीय सुधारणा		

४. भ्रष्टाचार

१३

१०

- अ) भ्रष्टाचाराचा अर्थ आणि व्याख्या
- ब) भ्रष्टाचाराची कारणे
- क) प्रशासकीय भ्रष्टाचारातील प्रकार
- ड) भ्रष्टाचाराचे उपाय
  - १. केदीय सतर्कता आयोग
  - २. गुन्हे अन्वेषण विभाग
  - ३. विशेष पोलीस संघटन

Reference Book

1. S. R. Maheshwari :- Indian Administration
2. L. D. White :- Public Administration
3. M. P. Sharma :- Public Administration – Theory & Practice
4. प्रा. बी. बी. पाटील :- लोकप्रशासन
5. प्रा. श्रीकांत देशपांडे :- लोकप्रशासन
6. डॉ. अशोक काळे :- लोकप्रशासन
7. डॉ. पारस बोरा :- लोकप्रशासन शास्त्र
8. डॉ. अर्जुनराव दर्शनकर :- लोकप्रशासन शास्त्र
9. डॉ. शांताराम भोगले :- लोकप्रशासन शास्त्र

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव
तृतीय वर्ष कला अभ्यासक्रम (सत्र पध्दत)

लोकप्रशासन

(सत्र पध्दत V)

जनरल पेपर PUB 352 (S-3)

भारतातील वित्तीय प्रशासन

जनरल पेपर (जून 2015 पासून लागू)

एकुण गुण - ४०

एकुण तासिका - ५२

तृतीय वर्ष कला सत्र - V	तासिका	गुण
१ भारतातील वित्तीय प्रशासन अ) वित्तीय प्रशासनाचा अर्थ व स्वरुप ब) वित्तीय प्रशासनाची तत्वे क) वित्तीय प्रशासनाचे महत्व ड) वित्तीय प्रशासनात समाविष्ट संस्था	१३	१०
२ अंदाजपत्रक अ) अंदाजपत्रकाचा अर्थ आणि महत्व ब) अंदाजपत्रकाचे प्रकार क) अंदाजपत्रकाची उद्दिष्टे व वैशिष्ट्ये ड) विधीमंडळातील अंदाजपत्रक पध्दती इ) अर्थ विधेयकावरील चर्चा व मंजूरी	१३	१०
३ अंदाजपत्रकाची अंमलबजावणी अ) अंदाजपत्रक एक राजकीय अस्त्र ब) अंदाजपत्रकीय खर्चाबाबतचे विवरण १. शून्याधारित अंदाजपत्रक २. प्रमाणित अंदाजपत्रक ३. वित्तीय अधिकाराचे प्रतिनिधीत्व ४. वित्तीय सल्लागाराची भूमिका	१३	१०
४ शासकीय लेखापरीक्षणाची पध्दत अ) लेखापरीक्षण पध्दत : संकल्पना व प्रकार ब) लेखांकन व्यवस्थेतील नविन प्रवाह क) लेखापरीक्षणाचे तंत्र ड) भारतीय लेखांकन व्यवस्था	१३	१०

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव
तृतीय वर्ष कला अभ्यासक्रम (सत्र पध्दत)

लोकप्रशासन

(सत्र पध्दत VI)

जनरल पेपर PUB 362 (S-3)

भारतातील वित्तीय प्रशासन

जनरल पेपर (जून 2015 पासून लागू)

एकुण गुण - ४०

एकुण तासिका - ५२

तृतीय वर्ष कला सत्र - VI	तासिका	गुण
१ भारतातील लेखापरीक्षणाची व्यवस्था	१३	१०
अ) लेखा परीक्षण व्यवस्थेचा अर्थ व स्वरुप		
ब) लेखा परीक्षणाचे प्रकार		
क) भारतीय लेखा विभाग		
ड) भारताचा नियंत्रक व महालेखापरीक्षक		
१. अधिकार व कार्ये		
२. अहवाल व स्थान		
२ सार्वजनिक खर्चावरील नियंत्रण	१३	१०
अ) संसदीय वित्त समिती		
१. लोकलेखा समिती		
२. अंदाजपत्रकीय समिती		
३. सार्वजनिक उपक्रम समिती		
४. संसदीय स्थायी समिती		
ब) अर्थ मंत्रालय		
३ केंद्र राज्य वित्तीय संबंध	१३	१०
अ) केंद्रीय स्तरावरील कर प्रशासन		
ब) केंद्राकडून राज्याला दिला जाणारा निधी		
क) केंद्र व राज्य यांच्यातील उत्पन्न साधनांची विभागणी		
ड) वित्त आयोगाची भूमिका		
४ भारतातील लोकनिगम	१३	१०
अ) रिझर्व बँक ऑफ इंडिया (RBI)		
ब) औद्योगिक वित्त निगम (IFC)		
क) आयुविमा महामंडळ (LIC)		
ड) संसदेचे लोकनिगमावरील नियंत्रण		

Reference Book

1. G.S.Lall :- Public Finance and Financial Administration in India, New Delhi, HPT Kapoor 1976
2. S.S.Mookerjee :- Indian Public Finance and Financial Administration, Delhi Surjet Publication 1979
3. Maheshwari S.R :- Indian Administration 1968, New Delhi, Orient Longmans
4. ना. र. इनामदार :- लोकप्रशासन
5. प्रा. श्रीकांत देशपांडे :- लोकप्रशासन
6. डॉ. अशोक काळे :- लोकप्रशासन
7. अवस्थी एवं माहेश्वरी :- लोकप्रशासन
8. वि. मा. बाचल :- लोकप्रशासनाची मुलत्वे
9. प्रा. के. आर. बंग :- कर्मचारी वर्ग प्रशासन आणि वित्तीय प्रशासन
10. प्रा. बी. बी. पाटील :- लोकप्रशासन
11. डॉ. शुभांगी राठी :- भारताचे शासन आणि राजकारण, कैलाश पब्लिकेशन्स, औरंगाबाद

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव
तृतीय वर्ष कला अभ्यासक्रम (सत्र पध्दत)

लोकप्रशासन

(सत्र पध्दत V)

जनरल पेपर PUB 353 (S-4)

व्यवस्थापकीय प्रशासन

जनरल पेपर (जून 2015 पासुन लागू)

एकुण गुण - ४०

एकुण तासिका - ५२

तृतीय वर्ष कला सत्र - V		तासिका	गुण
१ प्रशासकीय व्यवस्थापन		१३	१०
अ) अर्थ आणि महत्व			
ब) स्वरूप व व्याप्ती			
क) तत्वे			
ड) विकास			
२ व्यवस्थापन शास्त्राचे दृष्टिकोन		१३	१०
अ) वर्तनवादी दृष्टिकोन			
ब) वर्गीकृत दृष्टिकोन			
क) व्यवस्थावादी दृष्टिकोन			
ड) पर्यावरणवादी दृष्टिकोन			
३ निर्णय निर्धारण		१३	१०
अ) अर्थ आणि महत्व			
ब) वैशिष्ट्ये व प्रकार			
क) निर्णय निर्धारण प्रक्रिया			
ड) हर्बर्ट सायमनचा सिद्धांत			
४ नेतृत्व		१३	१०
अ) अर्थ व व्याप्ती			
ब) कार्ये			
क) तंत्रे			
ड) नेतृत्वाचे कौशल्य			

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव
तृतीय वर्ष कला अभ्यासक्रम (सत्र पध्दत)

लोकप्रशासन

(सत्र पध्दत VI)

जनरल पेपर PUB 363 (S-4)

व्यवस्थापकीय प्रशासन

जनरल पेपर (जून 2015 पासून लागू)

एकुण गुण - ४०

एकुण तासिका - ५२

तृतीय वर्ष कला सत्र - VI	तासिका	गुण
१ प्रशासकीय व्यवस्थापनाची साधने अ) अधिकार ब) उत्तरदायित्व क) प्रतिनिधीत्व	१३	१०
२ व्यवस्थापनाची कार्ये अ) वर्तनवादी दृष्टिकोन ब) वर्गीकृत दृष्टिकोन क) व्यवस्थावादी दृष्टिकोन ड) पर्यावरणवादी दृष्टिकोन	१३	१०
३ शासकिय व्यवस्थापने अ) अर्थ आणि महत्व ब) शास्त्रीय व्यवस्थापनाची तत्वे क) तणाव व्यवस्थापन व कार्याचा अभ्यास ड) गतिचा अभ्यास व वेळेचा अभ्यास इ) कार्याचे मौजमाप, व्यक्तिचे कार्यात्मक मुल्यमापन	१३	१०
४ व्यवस्थापनाचे इलेक्ट्रॉनिक डाटा प्रोसेसिंग अ) अर्थ आणि महत्व ब) फायदे आणि तोटे क) व्यवस्थापकीय माहिती व्यवस्थेचे महत्व	१३	१०

Reference Book

1. James E Anderson :- Public Policy Making
2. Christopher Olitt :- Public policy in Theory and Practice
3. B.H.Walley :- Hand Book of Office Management
4. Pai-Panandikar V.A :- Development Administration in India
5. Ball R. :- Management Techniques and - 29 - Quantitative Methods
6. L. D. White :- Public Administration
7. M. P. Sharma :- Public Administration – Theory & Practice
8. प्रा. बी. बी. पाटील :- लोकप्रशासन
9. प्रा. श्रीकांत देशपांडे :- लोकप्रशासन
10. डॉ. अशोक काळे :- लोकप्रशासन
11. डॉ. पारस बोरा :- लोकप्रशासन शास्त्र
12. डॉ. अर्जुनराव दर्शनकर :- लोकप्रशासन शास्त्र
13. ए.एस. उरळकर व अरविंद बोंडे :- व्यावसायिक व्यवस्थापन
14. प्रा. के. आर. बंग :- कर्मचारी वर्ग प्रशासन आणि वित्तीय प्रशासन

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव
तृतीय वर्ष कला अभ्यासक्रम (सत्र पध्दत)
लोकप्रशासन
(जून २०१५ पासून)

एकुण गुण - ४०
एकुण तासीका - ५२

तृतीय वर्ष कला अभ्यासक्रम (सत्र पाचवे)
जनरल पेपर - III PUB ३५१ (G-३) :-
लोकप्रशासनाची तत्वे
स्पेशल पेपर - III PUB ३५२ (S-३) :-
भारतातील वित्तीय प्रशासन
स्पेशल पेपर - IV PUB ३५३ (S-४) :-
व्यवस्थापकीय प्रशासन

तृतीय वर्ष कला अभ्यासक्रम (सत्र सहावे)
जनरल पेपर - III PUB ३६१ (G-३) :-
लोकप्रशासनाची तत्वे
स्पेशल पेपर - III PUB ३६२ (S-३) :-
भारतातील वित्तीय प्रशासन
स्पेशल पेपर - IV PUB ३६३ (S-४) :-
व्यवस्थापकीय प्रशासन

तृतीय वर्ष कला अभ्यासक्रम (सत्र पध्दत)

राज्यशास्त्र आणि लोकप्रशासन

समकक्ष पेपर

राज्यशास्त्र - जून २०१५ पासुन

एकुण गुण - ४०

एकुण तासिका - ५२

अ.क्र.	पेपर	जुना अभ्यासक्रम	नविन अभ्यासक्रम
१	जनरल पेपर POL-G ३	पाश्चिमात्य राजकीय विचार	कार्मिक प्रशासन आणि व्यवस्थापन

वैकल्पिक पेपर

२	वैकल्पिक जनरल पेपर POL-G ३	डॉ.बी.आर. आंबेडकरांचे विचार	डॉ.बी.आर.आंबेडकरांचे विचार
---	----------------------------------	--------------------------------	-------------------------------

स्पेशल पेपर

३	स्पेशल पेपर POL-S ३	कार्मिक प्रशासन आणि व्यवस्थापन	पाश्चिमात्य राजकीय विचार
४	स्पेशल पेपर POL-S ४	आधुनिक राजकीय विश्लेषण	आधुनिक राजकीय विश्लेषण

टी. वाय. बी. ए.

लोकप्रशासन

जून २०१५ पासुन

अ.क्र.	पेपर	जुना अभ्यासक्रम	नविन अभ्यासक्रम
१	जनरल पेपर PUB-G ३	लोकप्रशासनाची मुलतत्वे	लोकप्रशासनाची तत्वे
२	स्पेशल पेपर PUB-S ३	भारतातील वित्तीय प्रशासन	भारतातील वित्तीय प्रशासन
३	स्पेशल पेपर PUB-S ४	भारतातील व्यवस्थापकीय प्रशासन	व्यवस्थापकीय प्रशासन

Importance of the syllabus

1. Syllabus is framed covering competitive exam contents i.e. UPSC,MPSC,NET,SET, S.S.C, Etc.
2. It may enable students to acquire job oriented knowledge and skills.
3. It will inculcate ethics & moral values among the students
4. It will enhance abilities among students to be responsible citizens in the form of democratic system.
5. It will introduce the modern political Analysis to students so that they can compare Traditional and Modern political concepts.